

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 628/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen vaihtoehtolääkintää koskevasta lainsäädännöstä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Päivi Räsänen /kd näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 628/2017 vp:

Aikooko hallitus valmistella vaihtoehtolääkintää koskevaa erityislainsäädäntöä potilaan oikeusturvan ja ennen kaikkea potilaan turvallisuuden parantamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vaihtoehtohoitoja, mukaan lukien vaihtoehtolääkintää, koskevan lainsäädännön tarpeita on selvitetty sosiaali- ja terveysministeriön työryhmässä vuonna 2009 (Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2009:17). Vaihtoehtohoidot eivät sisälly terveydenhuollon lainsäädäntöön, mutta kuluttajasuojalainsäädäntö koskee niiden myyntiä siten kuin muidenkin palvelujen myyntiä ja ostoa sekä käytön mahdollisia haittoja. Näin ollen vaihtoehtolääkintää valvovat kuluttaja-asiamiehet, joiden resurssit toteuttaa tätä tehtävää ovat kuitenkin olleet rajalliset. Tarvittaessa, tapauskohtaisesti, vaihtoehtolääkinnän suhteen voidaan soveltaa myös vahingonkorvauslainsäädäntöä sekä rikoslainsäädäntöä.

Vaihtoehtohoitoihin liittyy myös epäterveitä piirteitä ja riskejä, kuten viime aikojen julkisesta keskustelusta on käynyt ilmi. Potilasturvallisuuden näkökulmasta suurimmat riskit liittyvät siihen, että vaihtoehtohoitojen käyttö voi viivästyttää lääketieteellisen hoidon aloittamista, se voi aiheuttaa sairauden pahenemista tai sillä voi olla haittavaikutuksia. Vaihtoehtolääkinnän sisällyttäminen terveydenhuollon lainsäädäntöön on ongelmallista siksi, että toisin kuin julkisen, verorahoitteen palvelujärjestelmän piiriin hyväksytyjen lääkeaineiden kohdalla, vaihtoehtolääkkeiltä puuttuu tutkimustieto niiden vaikuttavuudesta tai turvallisuudesta. Vaihtoehtolääkkeet eivät ole sairauksien hoidossa samanarvoisia kuin tutkimuksen kautta käyttöön hyväksytyt lääkkeet.

Vaihtoehtolääkinnän tarjoaminen itsenäisiin päätöksiin kykenemättömille henkilöille tai alaikäisille voi aiheuttaa suurta haittaa. Edellä mainittu STM:n työryhmä esitti, että potilasturvallisuuden varmistamiseksi eräiden potilasryhmien hoito rajoitettaisiin vain terveydenhuollon ammattihenkilöille. Lisäksi ehdotettiin, että muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö voisi hoitaa tiettyjä vakavia sairauksia ja potilasryhmiä ainoastaan yhteistyössä lääkärin kanssa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 628/2017 vp

Hallitusohjelmassa ei ole mainintaa vaihtoehtohoitoja koskevan sääntelyn edistämisestä tämän hallituskauden aikana. Tällä hetkellä lainsäädännön voimavarat on pitkälti sidottu hallitusohjelmassa olevien asioiden eteenpäin viemiseen. Tarve lainsäädännön kehittämiseksi on kuitenkin tunnistettu ja olemassa.

Helsingissä 8.2.2018

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko